

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 430/2547

นายพิน เอสมบุญ กับพวกโจทก์ นายธาดา โกมลมาลย์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 213, ป.วิ.พ. มาตรา 142, พ.ร.บ.ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 มาตรา 10, ป.ที่ดิน มาตรา 20, ป.ที่ดิน มาตรา 59

ย่อ / หลักกฎหมาย

บ. ครอบครองที่ดินพิพาทมาตั้งแต่ปี 2468 โจทก์ทั้งสองเข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทต่อจาก บ. และทายาท บ. แม้ที่ดินพิพาทจะอยู่ในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน พ.ศ. 2481 แต่เป็นที่ดินซึ่งราษฎรเข้าครอบครองทำประโยชน์ก่อนการหวงห้ามในปี 2481 จึงไม่ต้องห้ามที่จะออกโฉนดที่ดินให้โจทก์ทั้งสองตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 43 (พ.ศ. 2537) ออกตามความใน พ.ร.บ. ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 หมวด 3 ข้อ 14 (4) คำสั่งของจำเลยที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้โจทก์ทั้งสอง จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ฟ้องคดีเพื่อมุ่งประสงค์จะขอให้ใช้อำนาจศาลบังคับให้เพิกถอนคำสั่งของจำเลยที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้โจทก์ทั้งสอง การที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาให้จำเลยเพิกถอนคำสั่งของจำเลยเองที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้โจทก์ทั้งสองเป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไขให้ถูกต้อง การที่ศาลล่างทั้งสองบังคับให้จำเลยดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้โจทก์ทั้งสอง หากไม่ปฏิบัติให้ถือเอาตามคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยนั้น ไม่อาจทำได้เพราะไม่ใช่กรณีที่ศาลบังคับจำเลยให้กระทำการนิติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสองฟ้องและแก้ไขคำฟ้อง ขอให้จำเลยเพิกถอนคำสั่งที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้โจทก์ทั้งสอง ฉบับลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๐ และดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้โจทก์ทั้งสองในที่ดินพิพาท ตั้งอยู่ตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร หากจำเลยไม่ปฏิบัติให้ถือเอาตามคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย จำเลยให้การ ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาให้จำเลยเพิกถอนคำสั่งที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้โจทก์ทั้งสอง ฉบับลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๐ และดำเนินการออกโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๘๕๕๗ เลขที่ดิน ๔๙๙ หน้าสำรวจ ๑๑๒๑ ตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร เนื้อที่ ๒๐ ไร่ ๓ งาน ๕๖ ตารางวา ให้โจทก์ทั้งสอง หากจำเลยไม่ปฏิบัติให้ถือเอาตามคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ทั้งสอง โดยกำหนดค่าทนายความ ๕,๐๐๐ บาท จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษายืน แต่ให้จำเลยใช้ค่าทนายความแทนโจทก์ทั้งสองในศาลชั้นต้นเพียง ๓,๐๐๐ บาท กับให้จำเลยใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ ๑,๕๐๐ บาท แทนโจทก์ทั้งสอง จำเลยฎีกา ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ โดยคู่ความไม่ได้โต้แย้งว่า ที่ดินพิพาทตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน ตั้งอยู่ในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ และอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ. ๒๔๘๑ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ โจทก์ทั้งสองได้ยื่นคำขอรังวัดออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายในที่ดินพิพาทที่โจทก์ซื้อมาจากทายาทของนายบุญ กันตะนันต์ เจ้าหน้าที่ที่ดินได้ทำการรังวัดที่ดินพิพาท ผลการรังวัดที่ดินพิพาทปรากฏว่าได้หมายเลขโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๘๕๕๗ เลขที่ดิน ๔๙๙ หน้าสำรวจ ๑๑๒๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลพันท้าย

นรสิงห์ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร เนื้อที่ ๒๐ ไร่ ๓ งาน ๕๖ ตารางวา แต่จำเลยในฐานะเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรสาครมีคำสั่งไม่ออกโฉนดที่ดินดังกล่าวให้โจทก์ทั้งสอง อ้างว่าที่ดินพิพาทอยู่ในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน จึงฟังได้ว่า นายบุญได้ครอบครองที่ดินพิพาทมาตั้งแต่ปี ๒๔๖๘ โจทก์ทั้งสองได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทต่อจากนายบุญและทายาทของนายบุญ แม้ที่ดินพิพาทจะอยู่ในเขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ และอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ. ๒๔๘๑ แต่เป็นที่ดินซึ่งราษฎรเข้าครอบครองทำประโยชน์ก่อนการหวงห้ามในปี ๒๔๘๑ จึงไม่ต้องห้ามที่จะออกโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ทั้งสองตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ หมวด ๓ ข้อ ๑๔ (๔) คำสั่งของจำเลยที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้โจทก์ทั้งสองจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น แต่เมื่อพิเคราะห์คำฟ้องโจทก์แล้ว พอเข้าใจได้ว่า โจทก์ฟ้องคดีเพื่อบังคับให้ใช้อำนาจศาลบังคับให้เพิกถอนคำสั่งของจำเลยที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้โจทก์ทั้งสอง การที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาให้จำเลยเพิกถอนคำสั่งที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้โจทก์ทั้งสอง อันเป็นการบังคับให้จำเลยเพิกถอนคำสั่งของตนเองนั้น เป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาจึงเห็นสมควรแก้ไขให้ถูกต้อง และการที่ศาลล่างทั้งสองบังคับให้จำเลยดำเนินการออกโฉนดที่ดินเลขที่ ๖๘๕๕๗ ให้โจทก์ทั้งสอง หากไม่ปฏิบัติให้ถือเอาตามคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยนั้น ก็ไม่อาจทำได้เพราะไม่ใช่กรณีที่ศาลบังคับจำเลยให้กระทำการนิติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง พิพากษาแก้เป็นว่า ให้เพิกถอนคำสั่งจำเลยที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้โจทก์ทั้งสอง ฉบับลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๐ ให้จำเลยดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้โจทก์ทั้งสอง ให้ยกคำขอที่ให้อำนาจศาลบังคับให้ถือเอาตามคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย ในกรณีที่จำเลยไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ.

องค์คณะ

ทวิวัฒน์ แดงทองดี · โนรี จันทรินทร์ · จิระ โชติพงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/430/2547>